

MUISTIO

LÄNSI- JA KESKI-UUDENMAAN LAPSUUDEN HYVINVOINNIN KEHITTÄMISYKSIKKÖ - HANKKEEN JOHTO- JA OHJAUSRYHMÄN YHTEINEN KOKOUS

Aika: Keskiviikko 29.4.2009 klo 13 – 15.30

Paikka: Järvenpää-talo, Venny - kabinetti
Hallintokatu 4
Järvenpää

Paikalla johtoryhmän jäsenistä:

Jouko Ranta, sosiaali- ja terveystoimi/osastopäällikkö, Järvenpää
Merja Etholén - Rönnerberg, sosiaalipalvelupäällikkö, Kirkkonummi
Mervi Herola, perhe- ja sosiaalipalveluiden päällikkö, Nurmijärvi
Päivi Klami, kehittämisspäällikkö, Tuusula
Kirsti Lehikoinen, varhaiskasvatuspäällikkö, Vihti
Birgitta Mannström, päivähoidon ohjaaja, Inkoo
Anneli Rautiainen, päivähoidon johtaja, Kerava
Merja Salmi, toimitusjohtaja, Sosiaalitalo
Hilkka Toiviainen, päivähoidon johtaja, Hyvinkää
Göthe Österberg, suunnittelija, Raasepori

puheenjohtaja

Paikalla ohjausryhmän jäsenistä:

Laiho Olli, verkostotyön koordinaattori, Nurmijärvi
Pekkarinen-Keto Sirkku, sosiaalityön päällikkö, Kirkkonummi
Heino Petteri, kehittämisspäällikkö, Sosiaalitalo
Kuusimurto Merja, varhaiskasvatuspäällikkö, Lohja
Ostrow Janna, perheohjaaja, Siuntio/LOST
Ruuskanen Katja, neuvolan perhetyöntekijä, Inkoo/LOST
Pölkki Taija, varhaiskasvatusohjaaja, Järvenpää

Muut paikalla olleet:

Heidi Gerdt, erikoissuunnittelija, ARVO-hanke
Hanna Lehtinen, koulupsykologi, Vihti / Karviainen / teemaverstaan edustaja
Anna-Liisa Vainio, aluepäällikkö/varhaiskasvatus, Järvenpää / teemaverstaan edustaja
Marianna Kokko, projektikoordinaattori, ARVO-hanke

sihteeri

Asiat:

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtajana toiminut Jouko Ranta avasi kokouksen ja toivotti ARVO-hankkeen johto- ja ohjausryhmän jäsenet tervetulleiksi yhteiseen kokoukseen.

2. Kehittämistyön saavutukset, tuotokset ja jatkuvuus

Marianna Kokko alusti kehittämistyön etenemisen esittelyä kertaamalla hankkeen tavoitteiden täsmentymisen (ks. liite 1: kaavio tavoitteiden täsmentymisestä). Kehittämistyön sisällöllinen osuus on priorisoitunut kevään 2009 aikana teemaverstaisten työskentelyyn, sisällöllistä tarpeista nousseiden koulutuskokonaisuuksien järjestämiseen sekä kehittämistyön jatkuvuuden varmistamiseen ja vahvistamiseen.

• Ehkäisevä lastensuojelu peruspalveluissa – teemaverstas

Teemaverstaan päätavoite on kunta- ja seutukohtaisten lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien prosessoinnin tukeminen. Työryhmän työskentelyä ovat tukeneet ehkäisevän työn hyvien käytäntöjen esittelyt kokoontumisten yhteydessä sekä määritelmän konkretisointi. Toimeenpanomenetelmänä on seudullisten tiedonvaihdon foorumien järjestäminen, joissa teemana ovat hyvinvointisuunnitelmien toimeenpano ja seuranta. Asiantuntija toimii Sirkka Rousu Kuntaliitosta.

Keski-Uusimaa (mukana Kerava, Nurmijärvi, Tuusula ja Järvenpää)

→ 22.9.2009 Loma- ja kurssikeskus Onnelassa, Tuusulassa

Länsi-Uusimaa (mukana kaikki Länsi-Uudenmaan ja Hiiden seudun kunnat)

→ 24.9.2009 Lohjan pääkirjastossa

Kohderyhmänä ovat kuntien / kuntayhtymien hyvinvointisuunnitelmien toimeenpanosta ja arvioinnista vastaavien työryhmien jäsenet sekä kuntien johtavat virkamiehet, toimialojen edustajat ja luottamusmiehet. Kutsut toimitetaan toukokuussa 2009 kuntatyöryhmien jäsenille, joiden tulee toimittaa kutsut edelleen kohderyhmää vastaaville henkilöille.

Merja Salmi kertoi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman seudullisen osuuden valmistuvan Sosiaalitaidossa lähiaikoina. Seudulliseen osuuteen on koottu tiedot tämän hetken tilanteesta hyvinvointisuunnitelmien laadinnassa.

• Avoimen / matalan kynnyksen toimintamallien kehittäminen – teemaverstas

Teemaverstaan edustaja Hanna Lehtinen kertoi teemaverstaan tavoitteista ja toiminnasta.

Kokoontumisten yhteydessä on tutustuttu erilaisiin kuntien matalan kynnyksen toimintoihin. Kehittämistyö sinällään ei ole sujunut nopeasti, vaan kevään 2009 aikana on keskitytty avoimen / matalan kynnyksen toimintamallien käsitteen määrittelyyn sekä olemassa olevien toimintamallien seudulliseen kartoitukseen oppilaitosyhteistyön avulla. Varsinainen analyttinen keskustelu uusien toimintamallien kehittämisestä on toistaiseksi puuttunut, mutta kartoituksen ja siitä nousevien kehittämisaihioiden myötä se mahdollistuu paremmin. Työryhmässä työstyetty käsitteen määrittely tulee hyödyntää kunnissa (ks. liite 1: Avoimen / matalan kynnyksen toimintamallien määrittely).

Teemaverstaan jäsenten arvioinnissa on noussut esiin seuraavia asioita:

- Tiedonkulku työryhmän jäseneltä kuntatyöryhmään on jatkuva haaste
- Työryhmän vahva etu on ollut moniammatillisuus

- Työskentelyn kautta on uutta tietoa saatu hyvin kuntiin hyödynnettäväksi
- Jatkossa tulee toimintamalleja kehittää yhteistyössä lähialueen / -kuntien kanssa

● **Moniammatillisen kasvatuskumppanuusajattelun vahvistaminen – teemaverstas**
Teemaverstaan edustaja Anna-Liisa Vainio kertoi teemaverstaan tavoitteista ja toiminnasta.

Teemaverstasta edeltänyt kehittämisryhmä (syksyllä 2008) oli keskustelevala ryhmä, jossa työstettiin pitkään käsitteen määrittelyä moniammatilliselle kasvatuskumppanuudelle (ks. liite 1: Moniammatillinen kasvatuskumppanuusajattelun määritelmä). Tammi-helmikuussa 2009 Länsi- ja Keski-Uudellamaalla toteutettiin yhteensä viisi koulutustilaisuutta, joiden teemana oli johdatus moniammatilliseen kasvatuskumppanuuteen.

Kevään 2009 aikana kokoontuneen teemaverstaan tavoitteena on hyvien käytäntöjen jakaminen, jonka toimeenpanona järjestetään *Hyvät käytännöt moniammatilliseen kasvatuskumppanuuteen* – työpajapäivä 1.9.2009 Järvenpäässä. Työryhmä on kevään aikana suunnitellut työpajapäivän kokonaisuutta niin, että kunnista osallistuvat henkilöt saavat konkreettisesti tietoa hyvistä käytännöistä sekä niiden kehittämisestä omassa kunnassa. Kutsu työpajapäivään toimitetaan toukokuussa 2009 kuntatyöryhmien jäsenille, joiden tulee toimittaa kutsut edelleen kohderyhmää vastaaville henkilöille.

Työryhmän toisena tavoitteen on moniammatillisen kasvatuskumppanuuden kuntakohtaisen kehittämistyön käynnistäminen yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. 29.4.2009 mennessä kuntakohtaiseen kehittämistyöhön ovat sitoutuneet Nurmijärvi, Mäntsälä ja Siuntio. Järvenpäässä sitoutumista harkitaan.

Teemaverstaan jäsenten arvioinnissa on noussut esiin seuraavia asioita:

- Työryhmän työskentely on tukenut hankkeen kokonaistavoitteita hyvin
- Ryhmän työskentely on ollut keskustelevaa
- Työryhmätyöskentely on mahdollistanut tiedon vaihdon hyvin

→ Teemaverstaan edustajat totesivat yksimielisesti, että esimiesten sitouttaminen on oleellisen tärkeää, jotta voidaan resursoida henkilöstön kehittämistyöhön tarpeeksi.

● **Koulutuskokonaisuus – osaamisen vahvistaminen**

Heidi Gerdt esitteli yksityiskohtaisesti hankkeen koulutuskokonaisuuden etenemisen sekä osallistujien määrän koulutuksiin. Esittelystä nousi sisällöllisten koulutusten osalta esiin seuraavia asioita:

- Salassapitovelvollisuus – luennoille osallistuminen on ollut aktiivista ja palaute positiivista. Osallistujia on 29.4. mennessä ollut n. 360 henkilöä.
- Kriisikoulutus – kouluttajakoulutuksessa on 20 henkilöä. Viimeinen koulutuspäivä on 22.9.2009.
- Vertaisryhmäohjaajakoulutuksessa on osallistujia Keski-Uudellamaalla 18 henkilöä (viim. koulutuspäivä 7.5.2009) ja Länsi-Uudellamaalla 15 henkilöä (viim. koulutuspäivä 14.5.2009).

- Johdatus moniammatilliseen kasvatuskumppanuuteen – luentoihin osallistuminen on ollut aktiivista ja palaute pääsääntöisesti positiivista. Koulutukseen on osallistunut yhteensä 306 henkilöä.

→ Yhteenvetona voidaan todeta, että perushenkilöstö on osallistunut aktiivisesti järjestettyihin koulutustilaisuuksiin.

Johtamiskoulutusten osalta esittelystä nousi esiin seuraavia asioita:

- Moniammatillinen ja monisektoraalinen yhteistyö ja johtaminen (kohderyhmänä lähiesimiehet) – koulutusprosessin yhteydessä koulutus palaute on ollut sekä positiivista että kriittistä.
- Poikkihallinnollisten rakenteiden kehittäminen ja johtaminen (kohderyhmänä ylin- ja keskijohto) – koulutusprosessin osalta prosessi käynnistyi 13.8.2008 (päivästä ei kirjallista palautetta). 20.1.2009 koulutus palaute oli sekä positiivista että kriittistä. 21.4.2009 pidetyn koulutuspäivän osalta palaute hyvin positiivista, mutta osallistujien määrä oli erittäin vähäinen.

→ Yhteenvetona voidaan todeta, että kuntien esimiestason osallistumisaktiivisuus koulutuksiin on ollut vaihtelevaa, välillä jopa heikkoa.

Johtamiskoulutuksiin liittyvän keskusteluun pohjautuen päätettiin, että 7.9.2009 (kouluttajana Kirsimarja Blomqvist) suunniteltu koulutuspäivä toteutetaan suunnitelman mukaisesti. Koska sitoutuminen koulutuksiin on ollut heikkoa, ilmoittautuminen on välttämätöntä. Koulutuksesta lähetetään muistutus toukokuussa 2009 ja kutsu noin kaksi viikkoa ennen koulutuspäivää. Ilmoittautuminen Heidi Gerdtille (heidi.gerdt@sosiaalitaito.fi).

● Sisältöjen jatkuvuus kunnissa sekä seudullisessa yhteistyössä

Teemaverstaiden työskentelyn sekä koulutusten toteuttamisen myötä on noussut esiin seuraavia näkökulmia kehittämistyön sisältöjen jatkuvuutta tarkastellessa:

- Lähtökohtana **moniammatillinen kehittämistyö** – kaikkien sektoreiden sitoutuminen
- Ehkäisevän lastensuojelun **hyvien käytäntöjen jakaminen** sekä **tuki kuntien rakenteiden muuttamiseen ehkäisevän lastensuojelun vahvistamiseksi**
- Kehittämistyölle **yhteisen suunnan löytäminen** mm. matalan kynnyksen toimintamallien kartoituksen pohjalta
- **Kuntakohtaisen kehittämistyön tukeminen** (mm. moniammatillinen kasvatuskumppanuus)
- **Osallisuuden** tahtotilan ja ajattelumuutoksen **vahvistaminen**
- Henkilöstön **osaamisen jakaminen ja hyödyntäminen** (kriisikoulutuskouluttajat & vertaisryhmäohjaajat)

Keskustelua käytiin erityisesti kriisikoulutuskouluttajiksi valmistuvien henkilöiden osaamisen hyödyntämisestä seudullisessa yhteistyössä. Koulutukseen osallistujat ovat sitoutuneet omassa kunnassa tai lähikunnassa tapahtuvaan kouluttajatyöskentelyyn, joten laajemmasta seudullisesta yhteistyöstä kouluttajien osaamisen erityisalueet huomioiden tulee käydä keskustelua sekä tulevien kouluttajien että esimiesten kanssa. Näin voidaan linjata edellytykset kriisikouluttajien osaamisen hyödyntämiseen seudullisessa yhteistyössä.

Kehittämistyön jatkuvuudessa tulee huomioida sopimusten ja päätösten osalta jatkossa myös seuraavat asiat:

- Kehittämistyön rakenteena tarvitaan **alueellinen työskentelymalli**, joka tukee ”luonnollisia” yhteistyöverkostoja
→ Työryhmien edustuksen tulee vahvistaa sisältökohtaisella, kunnissa jo olemassa olevalla, asiantuntijuudella
- **Kuntien kehittämistyön rakenteiden tukeminen**: Kunnissa selkeä vastuunjako, perusrakenne kuvattava auki, vastuuhenkilöille työnkuvaan sisältyvä tehtävämääritys
- Kehittämistyön **monitasoisuus** tulee huomioida - vahvemaksi lähikuntien yhteinen kehittäminen, joka mahdollistaa useamman henkilön osallistumisen kehittämistyöhön
- **Oppilaitosyhteistyön jatkuminen** LAPSEN ÄÄNI – kehittämisverkostossa

3. Ohjausryhmän täsmennys osallisuuden toteutumisesta kehittämistyössä

Johtoryhmän antoi 12.12.2009 kokouksessaan toimeksiannon ohjausryhmälle:

”Ohjausryhmä vastaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuuden toteutumisesta sisällöllisessä kehittämistoiminnassa.”

Olli Laiho esitteli ohjausryhmän määrittelyn lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuuden toteutumisen seurannasta.

Ohjausryhmä konkretisoi toimeksiantoa seuraavasti 9.3.2009 pidetyssä kokouksessa: Kehittämistyö tuottaa edellytyksiä sille, että osallisuutta mahdollistavat työtavat vahvistuvat lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluissa.

Kehittämistyötä voidaan tarkastella ARVO- hankkeessa mm.

- ARVO- hankkeen teemojen kautta
- Työryhmätyöskentelyn kautta
- Koulutusten kautta

Osallisuuden toteutumista kehittämistyössä tulee tarkastella osana kokonaisarviointia.

4. Hankkeen talous

Hankkeen kokonaisbudjetti on 440 145 €, josta valtionavustus 300 000 € (68 %) ja kuntaosuus 140 145 € (32 %).

Valtionavustusosuus täyttyy lokakuuhun 2009 mennessä tarkasti. Haasteena talouden osalta on kuntaosuuksien kertyminen. Kuntien talousvastaaville toimitetaan huhti - toukokuun aikana tarkat kuntakohtaiset tiedot kuntaosuuden kertymisestä sekä hankkeeseen osallistujista. Jos kuntaosuus ei kokonaisuudessaan täyty, hallinnoiva kunta laskuttaa hankekuntia.

5. Arvioinnin toteuttaminen

Hankkeen arviointi toteutetaan arviointisuunnitelman mukaisesti. Arvioinnin osa-alueina tarkastellaan seuraavia asioita:

- Itsearviointi
- Kehittämistoiminnan jatkuvuuden varmistavien toimintaedellytysten arviointi
- Henkilöstön osaamisen vahvistamisen ja lisäämisen arviointi

- Hankkeen vaikutusten arviointi kunnan rakenteisiin sekä palveluiden kehittämiseen

Kuntatyöryhmille on toimitettu 23.4.2009 kuntatyöryhmäkirjeenä arviointikysely, joka sisältää kuusi teemaa. Arviointi tulee suorittaa kuntatyöryhmän yhteisessä keskustelussa niin, että moniammatillinen näkökulma arvioinnissa on varmistettu. Arviointikysely vastauksineen tulee palauttaa 17.6.2009 mennessä Marianna Kokolle marianna.kokko@sosiaalitaito.fi.

Arvioinnista tuotetaan yhteenveto, jossa tarkastellaan kehittämistyön prosessia, sisältöjä sekä ohjausta, johtamista ja hallinnointia. Johto- ja ohjausryhmä tuottaa arviointimateriaalin pohjalta johtopäätökset 17.9.2009 kokouksessa.

Arviointikokoukseen yhdistetään hankkeen toimijoiden ja osallistujien arvioinnin lisäksi ulkopuolisen arvioitsijan tulkinta. Arviointikokoukseen kutsutaan mukaan ulkopuolinen arvioinnin osaaja, jolla on objektiivinen ote kehittämistyön arviointiin.

Jälkimaininta: Alustavasti on sovittu pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus SOCCA:n kanssa yhteistyöstä ulkopuolisen arvioitsijan hyödyntämisestä.

6. Ajankohtainen katsaus LAPSEN ÄÄNI – kehittämisohjelmaan sekä Länsi- ja Keski – Uudenmaan kehittämisverkoston käynnistymiseen

Merja Salmi esitteli LAPSEN ÄÄNI – kehittämisohjelman sekä Länsi- ja Keski-Uudenmaan LAPSEN ÄÄNI – kehittämisverkoston etenemistä (ks. liite 2).

7. Muut asiat

• Seuraavat kokousajat

Hankkeen loppuajan johto- ja ohjausryhmän kokoukset pidetään yhteisinä kokouksina.

11.6.2009 klo 13 – 16 Kirkkonummella

(teemana ARVOsta ”parastaminen” LAPSEN ÄÄNEEN)

17.9.2009 klo 9.30 – 12 Järvenpäässä

(teemana arviointi)

15.10.2009 klo 13 – 15 Järvenpäässä

(teemana hankkeen loppuraportti – materiaali toimitetaan viikkoa aikaisemmin)

Seuraavat ohjausryhmän kokoukset perutaan:

18.5.2009 klo 12.30 – 15.30 Vihdissä

8.6.2009 klo 12.30 – 15.30 Kirkkonummella

Jakelu: Johtoryhmän jäsenet

Ohjausryhmän jäsenet

Tiedoksi johtoryhmän ja ohjausryhmän varajäsenille

Hankkeen www-sivut

http://www.sosiaalitaito.fi/sidosryhma_arvo_toimijaverkosto.asp